

Studieplan for Norsk 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7 (30 studiepoeng) (2010–2011)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 30

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Stuedsted: Halden

Kontakt

Avdeling for lærerutdanning

Innholdsfortegnelse

- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskaper:

Studenten

- har kunnskap om hvordan barn utvikler språk og begrep, muntlig og skriftlig,
- har kunnskap om lese- og skriveteorier og om ulike teorier innen lese- og skriveopplæring, med særlig vekt på begynneropplæringa
- har kunnskap om lese- og skrivestrategier
- har kunnskap om de ulike funksjonene lesing og skriving kan ha for elevers utvikling og læring, med særlig vekt på begynneropplæringa
- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk og innsikt i forholdet mellom talemålsvariasjon og skriftspråksnormering
- har kunnskap om flerspråklighet, flerspråklig praksis og om det å lære norsk som et andrespråk

- har kunnskap om hva som kjennetegner muntlige, skriftlige og sammensatte tekster; fiksjonstekster og sakprosatetekster i ulike sjangrer, og tekster fra eldre og nyere medium
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske begreper og perspektiver
- har gode kunnskaper om barnelitteratur i ulike sjangrer og god forståing for hvordan denne litteraturen har utvikla seg over tid.
- har kunnskap om litteratur fra nyere tid som retter seg mot ungdom og voksne lesere
- har kunnskap om den gjeldende læreplanen for skolens norskfag
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske begrep og perspektiv
- har gode kunnskaper om barnelitteratur i ulike sjangrer og god forståing for hvordan denne litteraturen har utvikla seg over tid
- har kunnskap om litteratur fra nyere tid som retter seg mot ungdom og voksne lesere
- har kunnskap om den gjeldende læreplanen for skolens norskfag

Ferdigheter:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 1. til 7. trinn og grunngi faglige valg
- kan vurdere og bruke ulike undervisningsmetoder i lese- og skriveopplæringa og skriftforming fra 1. til 7. trinn, både for elever med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elever som skriver på bokmål og elever som skriver på nynorsk
- kan bruke ulike vurderingsmåter i norskfaget
- kan kartlegge lese- og skriveferdigheter, sette i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevansker
- kan legge til rette for og stimulere elever til variert muntlig bruk av språket
- kan legge til rette for at elevene kan skrive i ulike sjangrer og medium
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse av, respons på og vurdering av muntlige og skriftlige elevtekster for å fremme læring
- kan nytte retoriske kunnskaper i arbeid med muntlige og skriftlige tekster
- kan legge til rette for at elever leser ulike typer tekster i tradisjonelle og moderne medium, utvikler leselyst og gode lesestrategier og blir stimulerte til videre lesing
- kan reflektere over teksters kvalitet og bruksområder og legge til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur
- kan formidle norskfaglige innsikter og tilpasse form og innhold til ulike målgrupper
- kan analysere og tolke ulike typer tekster og formidle litteratur på varierte måter
- kan legge til rette for møte med tekster på dansk og svensk, både muntlige og skriftlige, og samiske og utenlandske tekster i oversettelse
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering
- kan bidra til å utvikle lokale læreplaner
- kan vurdere ulike typer norskfaglige læremiddel ut fra ulike kriterium og med tanke på læringsutbytte til elevene
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa og skape og vurdere digitale, sammensatte tekster
- kan stimulere den estetiske sansen til elevene

Generell kompetanse:

Studenten

- er sikker muntlig språkbruker og stø i skriftlig bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon

- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevene og oppfordre de til aktiv deltaking i det offentlige liv

Opptak

Generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av to emner: Norsk 101 (1-7) og Norsk 102 (1-7). Begge emnene har et omfang på 15 studiepoeng og innholdet fremgår av emnebeskrivelsene.

Organisering og læringsformer

Studentene er organisert i basisgrupper i grunnskolelærerutdanningen 1-7. Det blir i studiet lagt vekt på at studentene skal møte varierte arbeidsformer; forelesninger, diskusjoner, gruppearbeid og individuelt arbeid. Hvert emne inneholder arbeidskrav, som fremgår av emnebeskrivelsen. Disse arbeidskravene må være godkjent for å framstille seg til eksamen. IKT er en integrert del av studiet, som benytter Fronter som læringsplattform.

Se den enkelte emnebeskrivelse.

Praksis

Innhold og arbeidsmåter for Norsk 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7 er nært knyttet til praksis og gjeldende læreplan for grunnskolen. Se programplanen og aktuell [Praksisplan for grunnskolelærerutdanning 1-7](#).

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs studiekvalitetsutvalg gjennomfører årlig en evaluering av studiekvaliteten ved et utvalg av høgskolens studieprogrammer (kalt EVA2).
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Se emnebeskrivelser for detaljer.

Vurdering

Obligatoriske arbeidskrav krav må være godkjent for å kunne framstille seg til eksamen

Det benyttes bokstavkarakter A-F, der A er beste og E dårligste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikke bestått.

I *Norsk 1 for grunnskolelærerutdanning 1-7* møter studentene både muntlig og skriftlig eksamensform. Se emnebeskrivelsene.

Litteratur

Litteraturlister som er publisert for emner frem i tid kan bli oppdatert foran hvert semester. Oppdatert litteraturliste vil være tilgjengelig i emnebeskrivelsene ved semesterstart.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Eystein Arntzen, 16.06.2010

Studieplanen gjelder for

Studieåret 2010 - 2011.

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2010

Emner, Norsk 1 for GLU 1-7

LBNOR10110

Språkkunnskap, tekstkunnskap og litteraturformidling (1-7)

15 stp

Vår 2011

Emner, Norsk 1 for GLU 1-7

LBNOR10210

Barnelitteratur, elevtekstar og lese- og skriveopplæring (1-7)

15 stp

LBNOR10110 Språkkunnskap, tekstkunnskap og litteraturformidling (1-7) (Høst 2010)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Grunnutdanning. Obligatorisk emne i grunnskolelærerutdanninga 1-7.

Undervisningssemester

Første semester i første studieår. Første gang høst 2010.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskaper:

Studenten

- har kunnskap om hvordan barn utvikler språk og begrep, muntlig og skriftlig

- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk og innsikt i forholdet mellom talemålsvariasjon og skriftspråksnormering
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske begreper og perspektiver
- har kunnskap om litteratur fra nyere tid som retter seg mot ungdom og voksne lesere
- har kunnskap om flerspråklighet, flerspråklig praksis og om det å lære norsk som et andrespråk
- har kunnskap om den gjeldende læreplanen for skolens norskfag

Ferdigheter:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 1. til 7. trinn og grunngi faglige valg
- kan legge til rette for og stimulere elever til variert muntlig bruk av språket
- kan legge til rette for at elevene kan skrive i ulike sjangrer og medium
- kan reflektere over teksters kvalitet og bruksområde og legge til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur
- kan formidle norskfaglige innsikter og tilpasse form og innhold til ulike målgrupper
- kan analysere og tolke ulike typer tekster og formidle litteratur på varierte måter

Generell kompetanse:

Studenten

- er sikker muntlig språkbruker og stø i skriftlig bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevers læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevene og oppfordre dem til aktiv deltaking i det offentlige liv

Innhold

Norsk 101 tar for seg tre hovedtema:

- Tekstkunnskap
- Litteraturformidling
- Språkkunnskap

Emnet tekstkunnskap tar for seg arbeid med skriftlige og muntlige tekster i et retorisk og didaktisk perspektiv. I emnet litteraturformidling står litteraturdidaktikk, lesestimulering og lese lyst sentralt. I emnet språkkunnskap er hovedvekten lagt på språket som system, og arbeidet med delemner som fonologi, morfologi og syntaks skal ha et tydelig didaktisk og kontrastivt perspektiv. Andre delemner som blir tatt opp under språkkunnskap, er barns språkutvikling og skriftspråksnormering.

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene lære om ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1 - 7. Det flerspråklige og flerkulturelle perspektivet vil bli integrert i alle tre hovedtemaene.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. I lærerutdanninga spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet både mot kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse i norskfaget. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som en sentral del av norskstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

Norskfaget samarbeider dessuten med høgskolens bibliotek om tema som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Praksis

Studentene har tre uker praksis. Studentene får en oppgave i praksisperioden der de skal bruke erfaringene fra praksisperioden i norskfaget og eventuelt i andre fag.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Mappeoppgaver

Studentene får i løpet av semesteret ni oppgaver av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til temaene det arbeides med (inkludert oppgaven i praksisperioden). Arbeidene lagres digitalt i en arbeidsmappe. Tilbakemelding på disse arbeidene vil dels være fra faglærere og dels fra andre studenter, og noen av arbeidene skal dessuten være gjenstand for egenvurdering. Studentene må få godkjent sju av ni slike mappeoppgaver av faglærer før studentene kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Muntlig, individuell eksamen. Varighet: ca 35 minutter.

Den muntlige eksaminasjonen foregår normalt i to deler. Først presenterer studenten en selvvalgt tekst fra arbeidsmappa. Presentasjonen skal være mest mulig reflekterende rundt egen arbeidsprosess, og ikke bare være et referat av innholdet i fagteksten. Presentasjonen skal normalt ta 3-5 minutter. Deretter følger en eksaminasjonsdel på omlag 30 minutter, der sensorene og studentene har en faglig samtale med utgangspunkt i ett eller flere av temaene i mappearbeidene eller pensumlitteraturen.

Det gis bokstavkarakterer fra A- F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er ikke bestått. Intern og ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Fagansvarlig har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering. Resultatene behandles av lærergruppa som er knyttet til emnet, og studieleder.

Litteratur

Litteraturlista er sist oppdatert 22.06.2010

Teoripensum:

Høygård, Anne: *Barns språkutvikling*, Universitetsforlaget 2. utgave 2006.

Iversen, Otnes, Solem: *Grammatikken i bruk – i tekst og klasserom*, Cappelen 2004

Jansson, Benthe Kolberg: *Språklig mangfold er utgangspunkt for opplæringa. Korleis er dette nedfelt i lowerk og læreplanar?* (Trykkes i kompendium)

Kaldestad og Knutsen: *Diktboka*, LNU 2006 (teoridelen)

Kibsgaard og Husby: *Norsk som andrespråk: barnehage og barnetrinn*, Universitetsforlaget 2009

Kulbrandstad, Lars Anders: *Språkets mønstre*. Kap. 3. Talespråk og skriftspråk. Universitetsforlaget 2005 (Trykkes i kompendium)

Mjør mfl: *Barnelitteratur – sjangrar og teksttypar*, CAF 2006

Nordal, Anne Steinsvik: *Nynorsk som hovudmål: identitet og språklig sjølvkjensle* (Trykkes i kompendium)

Penne, Sylvi og Frøydis Hertzberg: *Muntlige tekster i klasserommet*. Oslo, Universitetsforlaget 2008
ISBN 978-82-15-01191-2

Skjong, Synnøve: *Literacy, danning og grunnleggande ferdigheiter på begge målformer*. (Trykkes i kompendium)

Skjong, Synnøve: *Viljen til språk: Nynorsk og bokmål på barnesteget* (Trykkes i kompendium)

Primærttekster:

- Fire bildebøker
- Tre lettlesbøker
- Seks verker fra nyere barne- og ungdomslitteratur

LBNOR10210 Barnelitteratur, elevtekstar og lese- og skriveopplæring (1-7) (Vår 2011)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Grunnutdanning. Obligatorisk emne i grunnskolelærerutdanninga 1-7.

Undervisningssemester

Andre semester i første studieår. Første gang vår 2011.

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskapsmål:

Studenten

- har kunnskap om lese- og skriveteorier og om ulike teorier innen lese- og skriveopplæring, med særlig vekt på begynneropplæringa
- har kunnskap om lese- og skrivestrategier
- har kunnskap om de ulike funksjonene lesing og skrivning kan ha for elevers utvikling og læring, med særlig vekt på begynneropplæringa

- har kunnskap om hva som kjennetegner muntlige, skriftlige og sammensette tekster; fiksjonstekster og sakprosatetekster i ulike sjangrer, og tekster fra eldre og nyere medium
- har gode kunnskaper om barnelitteratur i ulike sjangrer og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid

Ferdighetsmål:

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn fra 1. til 7. trinn og grunngi faglige valg
- kan reflektere over teksters kvalitet og bruksområde og legge til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur
- kan analysere og tolke ulike typer tekster og formidle litteratur på varierte måter
- kan vurdere og bruke ulike undervisningsmetoder i lese- og skriveopplæringa og skriftforming fra 1. til 7. trinn, både for elever med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elever som skriv på bokmål og elever som skriv på nynorsk
- kan kartlegge lese- og skriveferdigheter, sette i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevansker
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse av, respons på og vurdering av muntlige og skriftlige elevtekster for å fremme læring
- kan nytte retoriske kunnskaper i arbeid med muntlige og skriftlige tekster
- kan legge til rette for at elever lesar ulike typer tekster i tradisjonelle og moderne medium, utviklar lese lyst og gode lesestrategier og blir stimulerte til vidare lesing
- kan legge til rette for møte med tekster på dansk og svensk, både muntlige og skriftlige, og samiske og utenlandske tekster i oversettelse
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering
- kan bruke ulike vurderingsmåter i norskfaget
- kan formidle norskfaglige innsikter og tilpasse form og innhold til ulike målgrupper
- kan bidra til å utvikle lokale læreplaner
- kan vurdere ulike typer norskfaglige læremiddel ut fra ulike kriterium og med tanke på læringsutbyttet til elevene
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa og skape og vurdere digitale, sammensatte tekster
- kan stimulere den estetiske sansen til elevene

Generell kompetanse:

Studenten

- er sikker muntlig språkbrukar og stø i skriftlig bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i flerkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglige kunnskaper til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide selvstendig, og sammen med andre, med elevs læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan legge til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevene og oppfordre de til aktiv deltaking i det offentlige liv

Innhold

Norsk 102 tar for seg tre hovedtema:

- Lese- og skriveopplæring
- Elevtekster
- Barnelitteratur

Temaet lese- og skriveopplæring tar for seg både begynneropplæring i lesing og skriving og vidareutvikling av lese- og skriveferdighetene til og med 7. klasstrinn, og omfatter i tillegg deltemaer som lesestrategier og lesestimulering, kartlegging av lese- og skriveferdigheter, og lese- og skrivevansker.

Temaet elevtekster behandler både muntlige, skriftlige og sammensatte tekster. Det vil bli lagt vekt på tilrettelegging av arbeid med tekster i ulike sjangre og medier. Analyse og vurdering av og respons på ulike elevtekster vil stå sentralt.

Temaet barnelitteratur tar for seg barnelitteraturen i et sjanger-, tids- og medieperspektiv.

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene lære om ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 1 - 7. Det flerspråklige og flerkulturelle perspektivet vil bli integrert i alle tre hovedtemaer.

Undervisnings- og læringsformer

Studentene skal møte varierte arbeidsformer. Tilnærminga til stoffet skjer i hovedsak gjennom forelesinger, arbeid i basisgrupper og individuelt arbeid. I lærerutdanninga spiller dessuten praksisperiodene en viktig rolle, og samarbeid med praksisskolene åpner for verdifull faglig og didaktisk refleksjon knyttet både mot kunnskapsmål, ferdighetsmål og generell kompetanse i norskfaget. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi skal også gå inn som en sentral del av norskstudiet og brukes som et redskap for læring, veiledning, samarbeid og dokumentasjon.

Norskfaget samarbeider dessuten med høgskolens bibliotek om temaer som litteratursøk, referanseteknikk og akademisk skriving.

Praksis

Studentene har tre uker praksis. Studentene får en oppgave i praksisperioden der de skal bruke erfaringene fra praksisperioden i norskfaget og eventuelt i andre fag.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Mappeoppgaver

Studentene får i løpet av semesteret ni oppgaver av faglig og didaktisk karakter i tilknytning til emnene det arbeides med (inkludert oppgaven i praksisperioden). Arbeidene lagres digitalt i en arbeidsmappe. Tilbakemelding på disse arbeidene vil dels være fra faglærere og dels fra andre studenter, og noen av arbeidene skal dessuten være gjenstand for egenvurdering. Studentene må få godkjent sju av ni slike mappeoppgaver av faglærer før studentene kan framstille seg til eksamen.

Eksamen

Skriftlig, 8 timers individuell eksamen.

Tillatte hjelpemidler: *Kunnskapsløftet* og ordbok/ordliste.

Studentene prøves både i nynorsk og bokmål med utgangspunkt i ett eller flere av temaene i mappearbeidene eller pensumlitteraturen.

Det gis bokstavkarakterer fra A - F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er ikke bestått. Intern og ekstern sensur.

Evaluering av emnet

Fagansvarlig har ansvar for at det gjennomføres emneevaluering. Resultatene behandles av lærergruppa som er tilknyttet emnet, og studieleder.

Litteratur

Foreligger ved semesterstart.

